

Historia

Jeżewo to stara kociewska wieś. Jej pierwsza historyczna nazwa pochodzi z 1293 r. i została zapisana jako *Gesow*. Następnie to: *Jezew* (1313 r.), *Yezow* (1336 r.), *Gezow* (1376 r.), *Jezowo* (1378 r.), *Jeżawo* (1412 r.), *Jeżowo* (1582 r.), *Jeżewo* (1583 r.), *Jeżewo* (1604 r.), niem. *Jeschewo* albo *Jeschau*.

Z wszystkich zapisów, od najdawniejszych począwszy, wyraźnie wynika, że nazwa wsi miała zawsze w zasadzie tę samą formę i jest to nazwa dzierżawcza od nazwy osobowej Jeż. Teoretycznie nie można również wykluczyć, że nazwa pochodzi od wyrazu jeż. Wtedy Jeżewo można interpretować topograficznie, jako nazwę wskazującą na jeże żyjące w tej okolicy.

Dzieje Gminy Jeżewo sięgają 5000-3000 lat przed Chrystusem - z tego okresu pochodzą znaleziska archeologiczne z Belna, Taszewa, Buczka, Białego i Lipienek (groby skrzynkowe, kamienne narzędzia i broń). Według tradycji w 997 roku wędrował przez Leosię, Lipno, Lipienki i Jeżewo Święty Wojciech i już w XI wieku prawdopodobnie miano utworzyć parafię jezewską. Pierwsze wzmianki historyczne o miejscowościach leżących na terenie obecnej gminy Jeżewo pochodzą z XII - XV wieku: Białe (1198r.), Taszewo (1198r.), Krąplewice (1273r.), Jeżewo (1293r.), Belno (1328r.), Laskowice (1328r.). Osłowo (1328r.), Piskarki (1338r.), Lipienki (1402r.), Lipno (1409r.), Buczek (1402-1409r.). Większość tego obszaru w czasach średniowiecza była własnością rycerską czyli szlachecką (poza Jeżewem, które do końca XVIII wieku należało do Biskupa Włocławskiego).

Losy Jeżewa i okolicznych terenów wiążą się z dziejami Pomorza Gdańskiego. Do 1309 r. obecne ziemie były w posiadaniu książąt pomorskich. W latach 1309-1466 przeszły w ręce Krzyżaków, następnie zostały włączone do Królestwa Polskiego. W wyniku I rozbioru teren gminy dostał się do niewoli pruskiej. W związku z rozwojem kolei w II poł. XIX wieku nasiliło się osadnictwo - gwałtownie wzrosła liczba mieszkańców Jeżewa i Laskowic. W odpowiedzi na politykę germanizacyjną zaborcy na przełomie XIX/XX stulecia zaktywizowała się społeczność polska (ziemiaństwo, duchowieństwo, bogate chłopstwo), co doprowadziło do wielorakiej działalności patriotycznej, której efektem było między innymi założenie polskiego banku (1907r.) i spółdzielni handlowej (1907r.), towarzystw polskich, upowszechnienia oświaty. Patriotyczne ziemiaństwo reprezentowały rody Liszkowskich, Parczewskich, Sas-Jaworskich i Wolszlegier, chłopstwo - Kloneccy, Urbańscy, Erdmańscy, Gackowscy, Boruccy, Chmielewscy. Wśród księży niestrudzoną aktywnością wyróżniał się Józef Dembieński. 25 stycznia 1920 r. gmina Jeżewo wróciła do Polski. W okresie międzywojennym nastąpił jej rozwój. W wyniku reformy rolnej, przeprowadzonej w latach 1925-1933, rozrosły się Laskowice. W Jeżewie gruntownie przebudowano kościół parafialny, którego kształt przetrwał do dziś. W 1934 r. Laskowice i Jeżewo zostały zelektryfikowane. W 1938 r. społeczeństwo Jeżewa oddało do użytku nowoczesny budynek szkolny. W dniach 3-4 września 1939 r. przez gminę Jeżewo wycofywały się wojska polskie z rejonu Borów Tucholskich. Tragicznym skutkiem tego odwrotu była śmierć ponad 100 polskich żołnierzy. Pochowano ich na cmentarzach parafialnych w Jeżewie i Laskowicach. W okresie okupacji hitlerowskiej tereny gminy włączono do Rzeszy Niemieckiej. Najaktywniejszych Polaków dosięgły prześladowania okupanta ale mimo terroru, na terenie gminy istniały grupy konspiracyjne. We wrześniu 1944 r. partyzanci AK skutecznie zaatakowali Niemców w Czersku Świeckim. Wyzwolenie Gminy nastąpiło w lutym 1945 r. Przyniosło kolejny czas represji - prawie 200 mieszkańców aresztowało NKWD i wywoziło w głąb ZSRR, ponad 40 osób straciło życie.

W okresie po II wojnie światowej nastąpił dalszy rozwój gminy Jeżewo. Pod koniec lat pięćdziesiątych ubiegłego wieku w Jeżewie i Laskowicach rozpoczęto budowę ponad 200 domów prywatnych. Z inicjatywy mieszkańców i kolejarzy w 1954 r. wybudowano nowy budynek szkolny, który do dziś służy uczniom Szkoły Podstawowej im. Janusza Kusocińskiego w Laskowicach. W 1974 r.

w Laskowicach oddano do użytku Dom Kultury wybudowany częściowo w czynie społecznym. Przy dużym udziale społeczeństwa w Jeżewie i Laskowicach upiękuszono stare ulice, układając chodniki i asfaltując jezdnie. W latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych wyasfaltowano drogi łączące gminę Jeżewo ze Świeciem i innymi miejscowościami. W tym samym okresie powstała baza sportowa – stadion piłkarski w Laskowicach, kort tenisowy w Krąplewicach i Jeżewie, kąpieliska nad jeziorem Stelchno (Buczek, Borce). W latach osiemdziesiątych XX wieku wybudowano w Jeżewie ośrodek zdrowia (1986 r.) i dom kultury (1988 r.). Największe sukcesy samorządu mieszkańców Gminy Jeżewo po 1989 r. to budowa obiektu szkolnego dla klas I-III w Laskowicach (obecnie siedziba Gimnazjum w Laskowicach), rozbudowa szkoły podstawowej (zakończenie 1997 r.), oddanie do użytku pełnowymiarowej hali sportowej w Jeżewie (2001 r.), budowa Szkoły Podstawowej w Krąplewicach (2002 r.), budowa sali sportowej w Laskowicach, telefonizacja Gminy (założenie centrali telefonicznej dla ponad 400 mieszkańców), modernizacja dróg w Laskowicach i Jeżewie poprzez ich asfaltowanie, realizacja budowy sieci kanalizacyjnej wraz z oczyszczalnią ścieków na obszarze sołectw Jeżewo, Laskowice, Czersk Świecki, Krąplewice oraz opracowanie i wdrożenie Programu Ochrony Środowiska, co zaowocowało zdobyciem nagród i wyróżnień z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska jak również rozbudowanie poczucia więzi i tożsamości z małą ojczyzną poprzez popularyzację dziejów minionych (foldery, monografia Gminy Jeżewo). Obszar Gminy dzielony jest przez dwie parafie: jeżewską – liczącą ponad 700 lat i laskowicką, której początki sięgają 1938 r. W wyniku reformy administracji kościelnej Jeżewo od 1992 r. zostało stolicą dekanatu.

Obecnie gmina skupia 14 sołectw na powierzchni 156 km². Liczba mieszkańców wynosi 7945 (styczeń 2019 r.). Jednym z głównych zajęć ludności gminy jest rolnictwo ukierunkowane przede wszystkim na hodowlę trzody chlewnej i bydła. W uprawie dominuje uprawa zbóż. W związku z obfitością lasów (ok. 54% powierzchni gminy) dynamicznie rozwija się obróbka i przetwórstwo drewna. Główne walory gminy to zasoby naturalne – lasy i bogata sieć hydrologiczna z jeziorami, między innymi Stelchno, Bielskie i Sinowa oraz trasami wodnymi - rzeką Wdą i Mątawą, które stanowią sieć szlaków turystycznych przechodzących przez Gminę ze Świecia do Osia, Śliwic i Czerska. Turystyczne zasoby gminy wzbogacają obiekty kultury materialnej na czele z kościołem Św. Trójcy w Jeżewie (bogaty wystrój barokowy), współczesnym zespołem obiektów Zakonu Księży Werbistów w Laskowicach (z kaplicą, muzeum misyjno-etnograficznym, księgarnią) oraz podworskimi zespołami pałacowo-parkowymi w Taszewie, Krąplewicach i Laskowicach.

Ciekawostki historyczne:

- według tradycji kościelnej w 997 r. **biskup Wojciech** wędrował przez gminę Jeżewo. W Leosi poświęcił kamień stąd nazywany jest kamieniem Św. Wojciecha. Następnie w Jeżewie, na wzgórzu, gdzie dzisiaj stoi kościół parafialny, odprawił mszę świętą i chrzcił ludzi;
- w 1850 r. w Laskowicach przebywał **król pruski Fryderyk Wilhelm IV**;
- w 1888 r. w Laskowicach przebywali **książę rosyjski Michał Mikołajewicz Romanow** i jego żona **Księżniczka Badeńska**;
- w 1907 r. Jeżewo odwiedził **Ksiądz Piotr Wawrzyniak /1849-1910/** - wybitny działacz patriotyczny w zaborze pruskim;
- w 1923 r. w Laskowicach był **Prezydent RP Stanisław Wojciechowski**;
- w 1930 r. w Laskowicach był **Prezydent RP Ignacy Mościcki**.